

MAÜ
PRESS

Artuklu Humanities

Tevfik Fikret'in 'Sis' ve Abdülbaki Fevzi'nin 'Sis'e Nazire'
Adlı Şiirleri Üzerine Bir İnceleme

Bedirhan Ünlü | <https://orcid.org/0000-0003-0507-0596> | bunlu@firat.edu.tr
Fırat Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, Elâzığ, Türkiye | ROR ID

Atıf: Ünlü, B. (2025). "Tevfik Fikret'in 'Sis' ve Abdülbaki Fevzi'nin 'Sis'e Nazire' Adlı Şiirleri Üzerine Bir İnceleme". Artuklu Humanities, (18), 108-123. <https://doi.org/10.46628/ahu.1671059>

Öz: "Sis", yazıldığı yıllarda ve sonrasında üzerinde çokça edebî etkilenmenin yaşandığı manzumelerden biridir. Tevfik Fikret, "Sis'te İstanbul'a dair sitem ve serzenişlerini o döneme kadar rastlanılmayan sert bir üslupla dile getirir. Türk şiirinde yeni olan bu söylem, etkisini Cumhuriyet Dönemi'ne kadar sürdürür. Yahya Kemal'den itibaren pek çok şair "Sis'in karşısında veya yanında konumlanmıştır denilebilir. "Sis'e Nazire" manzumesi ise bu iki karşıt durum arasında yer almasıyla öne çıkar. Manzume, "Sis'e Nazire" ve "Sis Naziresinin Mabadı" başlıklarıyla Abdülbaki Fevzi tarafından *Zümrüd ü Anka* gazetesinde iki kısım hâlinde yayımlanır. Türk edebiyatı tarihinde ismi geri planda kalmış olan Abdülbaki Fevzi, çeşitli gazete ve dergilerde manzumeler kaleme alır. Bu manzumelerin bir kısmı, Türk edebiyatında meşhur olan şiirlerin mizahi bir üslupla yeniden yorumlanmasından oluşur. Abdülbaki Fevzi'nin "Sis'e Nazire" başlıklı şiiri hezl türünün özelliğine uygun olarak "Sis'i mizahi bir üslupla yorumladığı manzumesidir. Tevfik Fikret'in bunaltılı ruh hâli, Abdülbaki Fevzi'nin kaleminde maddi sıkıntılar düzlemine kaydırılır. Parasızlık ve sefaletin şair üzerinde bıraktığı etki manzumenin ana konusudur. Eser boyunca mizahi üslubu bırakmayan şair, "Sis'in dış yapı özelliklerini terk etmez. Uyak şekli, aruz ölçüsü ve nazım şekli aynen devam ettirilir. "Sis'le içerik olarak farklı, dış yapı unsurları itibarıyla aynı olan "Sis'e Nazire'nin öne çıkan özelliği ise üslup ve metaforik kullanımlarda görülür. Tevfik Fikret'in yakaladığı özgün metaforik kullanımlar Abdülbaki Fevzi tarafından mizahi bir üslupla ele alınır. Yapılan bu çalışmada Tevfik Fikret'in "Sis" manzumesiyle Abdülbaki Fevzi'nin "Sis'e Nazire" başlıklı şiirleri içerik, yapı unsurları, üslup ve metaforik kullanımlar açısından karşılaştırmaya tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tevfik Fikret, Sis, Abdülbaki Fevzi, Sis'e Nazire, karşılaştırma.

Makale Bilgileri

Etik Beyan	Çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Geliş Tarihi	07.04.2025
Kabul Tarihi	24.04.2025
Erken Görünüm Tarihi	13.06.2025
Yayın Tarihi	17.06.2025
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı-ithenticate.com

<i>Yapay Zekâ Beyanı</i>	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde yapay zekâ tabanlı herhangi bir araç veya uygulama kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazar tarafından bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelere uygun şekilde üretilmiştir.
<i>Etik Kurul İzni</i>	Bu alışma, etik kurul izni gerektirmeyen nitelikte olup kullanılan veriler literatür taraması/yayınlanmış kaynaklar üzerinden elde edilmiştir. Çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
<i>Etik Bildirim</i>	artukluhumanities@artuklu.edu.tr
<i>Yazar Katkıları</i>	<i>Araştırmanın Tasarımı</i> Yazar -1 (%100)
	<i>Veri Toplanması</i> Yazar -1 (%100)
	<i>Araştırma - Veri Analizi - Doğrulama</i> Yazar -1 (%100)
	<i>Makalenin Yazımı</i> Yazar -1 (%100)
	<i>Metnin Geliştirilmesi ve Tashihi</i> Yazar -1 (%100)
<i>ıkar atışması</i>	ıkar atışması beyan edilmemiştir.
<i>Lisans</i>	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve alışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır
<i>Dizinleme Bilgileri</i>	Dergi; ERIH PLUS, DOAJ, EBSCO/(CEEAS), MLA, ProQuest Ulrich's Periodicals Directory, Linguistic Bibliography'de taranmaktadır.

An Analysis of Tevfik Fikret's 'Sis' and Abdülbaki Fevzi's 'Sis'e Nazire

Bedirhan Ünlü | <https://orcid.org/0000-0003-0507-0596> | bunlu@firat.edu.tr
Fırat Üniversitesi, Department of New Turkish Literature, Elâzığ, Türkiye | ROR ID

Cite as: Ünlü, B. (2025). "An Analysis of Tevfik Fikret's 'Sis' and Abdülbaki Fevzi's 'Sis'e Nazire'" *Artuklu Humanities*, (18), 108-123. <https://doi.org/10.46628/ahu.1671059>

Abstract: "Sis" is one of the most influential poems in Turkish literature, having inspired numerous literary responses both at the time of its publication and in subsequent years. In this poem, Tevfik Fikret articulates his reproach and disillusionment with Istanbul in an uncommonly harsh tone, marking a stylistic innovation in Turkish poetry. This novel approach continued to influence poets well into the Republican era. Since Yahya Kemal, many poets have positioned themselves either in opposition to or in support of "Sis". What makes "Sis'e Nazire" noteworthy is its intermediate stance between these opposing views. This poem, published in two parts under the titles "Sis'e Nazire" and "Sis Naziresinin Mabadı" in the newspaper *Zümriid ü Anka*, was penned by Abdülbaki Fevzi, a relatively obscure figure in Turkish literary history who contributed humorous poems to various newspapers and journals. Some of these works parody well-known poems in Turkish literature and can be classified within the "hezl" tradition of classical Ottoman poetry. In accordance with the characteristics of the hezl genre, "Sis'e Nazire" humorously reinterprets Fikret's "Sis". While Tevfik Fikret reflects a mood of existential anguish, Abdülbaki Fevzi shifts the focus to the material struggles of poverty and destitution. The main theme of Fevzi's work is the impact of financial hardship on the poet. Despite its humorous tone, the poem retains the formal elements of Sis, including rhyme scheme, aruz meter, and verse form. The primary distinction of "Sis'e Nazire" lies in its style and metaphorical usage; while adhering to the external structure of "Sis", it diverges significantly in content. The original metaphorical uses captured by Tevfik Fikret are handled in a humorous manner by Abdülbaki Fevzi. This study compares Tevfik Fikret's "Sis" and Abdülbaki Fevzi's "Sis'e Nazire" in terms of content, structural elements, style, and metaphorical usage.

Keywords: Tevfik Fikret, Sis, Abdülbaki Fevzi, Sis'e Nazire, comparison.

Article Information

<i>Ethical Statement</i>	It is hereby declared that all scientific and ethical principles were observed during the preparation of the study, and that all referenced works have been properly cited in the bibliography
<i>Reviewers</i>	Two external reviewers / Double-blind
<i>Date of Submission</i>	07.04.2025
<i>Date of Acceptance</i>	24.04.2025
<i>Date of Early View</i>	13.06.2025
<i>Date of Publication</i>	17.06.2025
<i>Ethical Statement</i>	Ethical principles were followed during the preparation of this study.
<i>Plagiarism Checks</i>	Done-ithenticate.com

<i>AI Disclosure</i>	No artificial intelligence-based tools or applications were used in the preparation of this study. All content of the study was produced by the authors in accordance with scientific research methods and academic ethical principles.
<i>Ethics Committee Approval</i>	This study does not require ethics committee approval, as it is based on data obtained through literature review and previously published sources..
<i>Complaints</i>	artukluhumanities@artuklu.edu.tr
<i>Author Contributions</i>	Conceptualization Author-1 (%100)
	Data Curation Author-1 (%100)
	Investigation - Analysis - Validation Author-1 (%100)
	Writing Author-1 (%100)
	Writing – Review & Editing Author-1 (%100)
<i>Conflict of Interest</i>	No conflict of interest declared.
<i>License</i>	The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 license.
<i>Indexing Information</i>	The journal is indexed in: ERIH PLUS, DOAJ, EBSCO/(CEEAS), MLA, ProQuest Ulrich's Periodicals Directory and Linguistic Bibliography

Giriş

Tevfik Fikret, Türk edebiyatı tarihinde yaşadığı dönemde ve sonrasında adından söz ettiren sanatçılardandır. Servet-i Fünun dergisinin başına geçerek topluluğun önde gelen isimlerinden olan Tevfik Fikret'in eserleri hem teknik hem de tematik bakımdan çağının sınırlarını aşar. Bu da Tevfik Fikret'i Türk edebiyatı tarihinde güncelliğini koruyan bir sanatçı kimliğine büründürür. Öte yandan "Balıkçılar", "Bir Lahza-ı Taahhur", "Doksan Beşe Doğru", "Halûk'un Amentüsü", "İnanmak İhtiyacı", "Mazi-Ati", "Tarih-i Kadim", "Tarih-i Kadim'e Zeyl"... gibi manzumeleri hem yazdıkları dönemde hem de sonrasında üzerinde tartışmaların devam ettiği eserlerdir. Kaleme aldığı "Sis" manzumesi poetik açıdan "Fikret'in sanatında hakiki bir dönüm yeri olur" (Tanpınar, 1944, s. 14). Devrin siyasi ve sosyal şartlarının şair üzerindeki etkisi, "Sis" şiirinde somutlaşır. Memet Fuat (2008) "Sis" in bir şubat günü Tevfik Fikret'in evi polisler tarafından gözetlendiği sırada denize çöken yoğun sis ortamının etkisiyle ortaya çıktığını söyler. (s. 41). Başkent İstanbul özelinde mevcut yıkıcı atmosfer dile getirilirken Türk şiirinde o döneme kadar görülmemiş bir tarzda kin ve öfke manzumede yerini alır. "Sis" in yayımlanmasından sonra yankısı geniş çapta gerçekleşir. Öyle ki sanatçı manzumenin ortaya çıkardığı etkiyle "Sis şairi" olarak da anılır.

"Sis" in meydana getirdiği yankı pek çok şairin de ilgisini çeker. Yahya Kemal'in "Siste Söyleniş" manzumesi söz konusu ilgiyi yansıtan şiirlerin başında gelir. Yahya Kemal, "Bir devri lânetiyle boğan şairin Sis'i. / Vicdan ve rûh elemelerinin en zehirlisi." (Beyatlı, 2009, s. 201) beytiyle açıkça "Sis Şairi"nin karşısında konumlanır. Bununla birlikte "Sis" in etkisi Cumhuriyet Dönemi'nde kadar uzanır. Necip Fazıl, tıpkı Yahya Kemal gibi İstanbul'u yücelten, sevgisiyle kuşatan şairlerdendir. Tevfik Fikret'in lanet ettiği İstanbul'u Necip Fazıl "sevgi yağmuruna tutar, mazisiyle, mimarisiyle, insanlarıyla onu sahiplenir ve ona 'canım sevgilim' der" (Tat, 2015, s. 304). Ancak İstanbul'a olumlu yaklaşan sanatçıların karşısında tutum sergileyen isimler de mevcuttur. "A. Kadir, Melih Cevdet Anday, İlhan Berk, Cevdet Kudret, Necati Cumalı, Arif Damar, Attila İlhan, Nihat Behram ve Ataol Behramoğlu'nun şiirlerinde karamsar bir bakış, hattâ lânetleme dikkati çeker" (Okay, 2014, s. 142). Nitekim İlhan Berk'in "Balad" şiirinde "İstanbul'un sahip olduğu kirlilik Fikret'in Sis şiirinde de görülen şairin psikolojisinden kaynaklanan olumsuz bir bakıştan kaynaklanan kirlilik" (Ulutaş, 2009, s. 143) olarak ortaya çıkar. Böylece Yahya Kemal'in karşı tavır sergilediği düşünce dünyası, İlhan Berk'te "pis İstanbul'lar" (Berk, 2023, s. 240) ifadesiyle Tevfik Fikret'e yaklaşır. Aynı zamanda İlhan Berk'in "İstanbul" şiiriyle "Tevfik Fikret'in 'Sis' şiirinde çizmiş olduğu tarih anlayışı arasında çok yakın benzerlikler bulunmaktadır" (Özcan, 2017, s. 100). İlhan Berk, bahsi geçen şiirinde İstanbul'u "Sis"te yer alan düşkün kadın metaforuyla tanımlar. Ancak bu benzetmeleri çok fazla argo ifadelerle gerçekleştirir.

Modern döneme kadar tesirini devam ettiren "Sis" in etki alanına giren bir başka isim Abdülbaki Fevzi Uluboy'dur. Edebiyat tarihinde ismi arka planda kalan Abdülbaki Fevzi Bey (1885-1954), (Polat, 2004, s. 49), İbnü'l-Emin Mahmud Kemal'e göre "mizâh ve latife vâdisinde en güzel yazı yazan şâirlerdendir" (İnal, 1999, s. 642). Abdülbaki Fevzi'nin yazdığı bu tarz mizahi eserler, klasik şiirin hezl/tehzil türü içerisinde değerlendirilmelidir. "Türk edebiyatında hezlin yaygın kullanım şekillerinden biri, şekli şairin bir manzumeye nazîre yazarak meydana getirdiği tehzildir. Daha ziyade içinde bulunulan zamanı ve şartları eleştirmek için söylenen tehzilde nükte esastır" (Pala, 1998, s. 306). Bunun yanı sıra Abdülbaki Fevzi, nükteli söyleyiş tarzını Tevfik Fikret'le sınırlamaz. Yahya Kemal ve Ahmet Haşim gibi Türk edebiyatında öne çıkan sanatçıların şiirlerine de aynı bakış açısıyla yaklaşarak çok sayıda manzume kaleme alır. Bunlar arasında Yahya Kemal'in "Mahurdan Gazel"i *Aydede*'de, Ahmet Haşim'in "Piyale", "Yarı Yol", "Bir Günü Sonunda Arzu" ve "Ölmek" şiirleri *Papağan* dergisinde yayımlanır. Söz konusu bu isimler arasında Ahmet Haşim'e yazdığı hezillerde hicvin daha ağır bastığı gözlemlenir.

Abdülbaki Fevzi "Sis" manzumesini; "Sis'e Nazire" ve "Sis Naziresinin Mabadı" başlıklarıyla *Zümrüd  Anka* gazetesinin 63 ve 64. sayılarında yayımlar. Manzumelerin yayımlandığı tarihler ise 16 Ağustos 1339 ile 20 Ağustos 1339'dur. Miladi takvime göre 16/20 Ağustos 1923 tarihlerine denk gelen manzumeler birbirinin devamı niteliğinde olup "Sis'e Nazire" başlığı altında değerlendirilebilir. Manzume hezl türünün klasik anlayışına uygun olarak "Nazire" başlığıyla verilir. Bununla birlikte ironi eserin tamamına hâkimdir. Tevfik Fikret ve eseri Abdülbaki Fevzi tarafından nükteli bir üslupla ele alınır. Öyle ki Abdülbaki Fevzi *Aydede* gazetesinin 9 Kanunusani 1338/10 Cemaziyülevvel (9 Ocak 1922) tarihinde çıkan üç numaralı sayısında "Bu Dahi Olsa da Hoş Olmasa da" başlıklı bir gazeli yayımlanır. Söz konusu gazelde "Ői'r (Fevzi) var iken (Fikret)i artık kim okur" (Uluboy, 1338, s. 2) diyerek Tevfik Fikret'i doğrudan hedef alır. Tevfik Fikret karşısında kendisini öven şair, bununla da yetinmeyerek yaklaşık yedi ay sonra Fikret'in en meşhur eserlerinden biri olan "Sis"i ironik bir bakış ağısıyla yeniden yorumlar.

"Sis'e Nazire" şairin içinde bulunduğu maddi imkânsızlıkları dile getirir. Abdülbaki Fevzi'nin kaleme aldığı manzumede "Sis"nin en önemli ögelerinden biri olan İstanbul yoktur. İstanbul'un yerine şairi doğrudan etkileyen fakirlik ve sefalet vardır. Maddi yetersizlikler ve şair üzerindeki olumsuz tesiri şiirin ana konusudur. "Sis"teki kelime ve kelime gruplarının fonetik ve metaforik özelliklerinden hareketle manzume meydana getirilir. Fikret'in sağladığı ahenk de aynı şekilde fonemler ve benzer kelime/kelime gruplarıyla sağlanır. Ayrıca "Sis"nin dış yapısını oluşturan nazım biçimi, uyak ve ölçü aynı şekilde "Sis'e Nazire"ye de uygulanarak mizahi üslupla desteklenir.

Őiirlerdeki Őekil ve üslup zellikleri

İronik anlatım divan ve halk şiiri geleneğinden itibaren Türk edebiyatında uzun yıllar varlığını devam ettiren üslup özelliklerindendir. Nkteli söyleyişle birlikte alay, yergi ve mizah gibi üsluba ait unsurlar ironinin içerisinde değerlendirilir. Divan şiirinde ironik bir anlatıma sahip olan "Hezliyât türü Türkiye'de Cumhuriyet döneminde birdenbire patlama göstermiş[tir]" (Pala, 2009, s. 203). Söz konusu türdeki esas amaç bilinen bir şiiri farklı bir yaklaşımla ele almak, latife yapmaktır. Genel anlamda "nl bir şiire aynı ölçü ve kafiyede, şaka ve alay yollu yazılmış nazîre" (Dilçin, 1983, s. 273) ifadeleriyle tanımlanan hezl türünde, taklidi ve mizahı yapılan şiirlerin dış yapı unsurları devam ettirilir. Anlamdan olabildiğince uzaklaşıp dış yapıda aynı özelliklerin korunması, yeni şiiri estetik değer ağısından selefine yaklaştırır. İncelemesi yapılan "Sis'e Nazire" manzumesindeki şekil özellikleri, hezl türünün özelliğine bağlı olarak "Sis"le benzer özellikler sergiler. Şiirin "Nazire" başlığıyla verilmesiyle beraber nazım biçimi, uyak şekli ve aruz kalıbı aynen korunur.

"Sis" birbiriyle bağlantılı olarak iki bentten meydana gelir. Her bendin sonunda "rtn, evet ey hâ'ile... Örtün, evet, ey şehr; / rtn ve müebbed uyu, ey fâcire-i dehr!" (Tevfik Fikret, 2004, ss. 476-478) beyti gelmektedir. Abdülbaki Fevzi'nin bir hafta arayla yayımladığı "Sis'e Nazire" ve "Sis Naziresinin Mabadı" şiirlerinde de bitiş "Defol, yeter ey fakr u sefalet yeter artık, /Artık yeter, artık bu rezalet yeter artık!" (Uluboy, 1339, s. 2) mısralarıyla sağlanır. Genel mısra yapısında ise "Sis" toplam seksen sekiz mısradan oluşurken Abdülbaki Fevzi'nin manzumesinde bu sayı altmış sekizdir. Ayrıca her iki şiirde müstakil olarak "Hele sizler" mısrası aynı yerde tekrarlanır. Mısraların oluşturduğu beyit yapısında kafiyeleniş kendi içerisinde "aa, bb, cc, dd, ee, ..." şeklindedir. Nazım biçimi olarak "Serbest Müstezat"ın görüldüğü manzumelerde ölçü olarak aruz tercih edilir. Aruzun "mefl mefâ'il mefâ'il fe'ln" kalıbı kullanılır. İki manzumenin şekil özellikleri şu şekilde gösterilebilir:

Tevfik Fikret-Sis		Abdülbaki Fevzi-Sis'e Nazire	
Mısra Sayısı	Seksen sekiz	Mısra Sayısı	Altmış sekiz
Nazım Biçimi	Serbest Müstezat	Nazım Biçimi	Serbest Müstezat
Uyak Şekli	"aa, bb, cc, dd, ee, ..."	Uyak Şekli	"aa, bb, cc, dd, ee, ..."
Ölçü (Aruz)	"mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün"	Ölçü (Aruz)	"mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün"

"Sis"te genel üslup atmosferi karamsarlık üzerinden şekillenir. İstanbul üzerine çöken sisle birlikte Tevfik Fikret'teki karamsar ruh hâli nefret söylemiyle birleşir. Böylece "Türk edebiyatında İstanbul, ilk defa Sis ile menfur ve mel'un bir şehir olarak ele alınmıştır" (Kaplan, 2007, s. 110). Ancak şiire hâkim olan "menfur" ve "melun" söylemleri Fikret'in üslubunu aşağı çekmez. Bilakis o, bu şiirinde ahengi sağlamak için pek çok yöntem ve tekniğe başvurur. Bunların başında "şiirde cümlelerin bir mısra veya beyitte bitmeyip diğer mısra, beyit ve bendlere kayması" (Tekin, 1999, s. 50) şeklinde tanımlanan anjambman tekniği gelir. Manzumede anjambman tekniğini birçok kez kullanan Tevfik Fikret'i benzer şekilde Abdülbaki Fevzi de taklit etmeye çalışır:

Ey Marmara'nın mâ'i der-âgûşu içinde

Ölmüş gibi dalgın uyuyan tûde-i zinde; (Tevfik Fikret, 2004, s. 475)

Ey ceblerimin ka'r-ı hazînde dem-â-dem,

Ölmüş gibi yatmakta olan ecvef-i müdgam. (Uluboy, 1339, s. 2)

...

Milyonla barındırdığın ecsâd arasından

Kaç nâsiye vardır çıkacak pâk ü dırahşân? (Tevfik Fikret, 2004, s. 476)

Milyonla barındırdığın ahzân arasından,

Bir kâime olsun çıkamaz şâtır u handan! (Uluboy, 1339, s. 2)

...

Ey türbeler, ey her biri pür-velvele bir yâd

İkaz ederek sâmit ü sâkin yatan ecdâd: (Tevfik Fikret, 2004, s. 477)

Yerlerdeki ey sakın ü sakit yatan ecdâd,

Bir kere bakın şimdi neler çekmede ahfâd. (Uluboy, 1339, s. 2)

Her iki şiirden de örnek alınan beyitlerde anjambman tekniğinin kullanımı belirgindir. Fikret, İstanbul'u Marmara Denizi'nin derin maviliklerinin kucağında ölmüş gibi dalgın uyuyan canlı

yığımına benzetirken Abdülbaki Fevzi ise parasızlıktan yakınlıkla ceplerinin iç içe geçmiş ölmüş gibi olan yokluğundan bahseder. Tevfik Fikret İstanbul'a hitaben şehrin içinde milyonlarca barınan vücudun arasından kaç tane temiz ve parlak alın olduğunu tek bir cümle hâlinde sorgular. Abdülbaki Fevzi'de ise soru yoktur. O milyonla barınan keder ve sıkıntılar arasından bir kaimenin (para) neşeli ve sevinçli bir hâlde ortaya çıkamayacağından emindir. Örnek alınan son beyitlerde ise Abdülbaki Fevzi mısraların yerini değiştirir. "Sis"te her biri geçmişe ait şamatalı türbeler bulunur ve bu türbelerdeki ecdat sakın ve durgun bir şekilde çevresini ikaz etmektedir. "Sis'e Nazire"de de yerde sakın ve durgun bir şekilde yatan ecdat vardır; ancak ecdadın şu anki torunları sıkıntı çekmektedir. Mısraların yerini değiştiren Abdülbaki Fevzi, Tevfik Fikret'in kullanmış olduğu anjambman tekniğinden faydalanarak mısraları birbirinin devamı olan tek bir beyte sığdırmayı başarır.

Tevfik Fikret'in poetikadaki üslup özelliklerinden biri de tekrarlara yer vermesidir. Şiirlerinde ahengi sağlayan tekrar ifadeler "Sis"te belirgindir. Bu bağlamda "sahn-ı mezâlim", "sahne", "Hep levs-i riyâ", "levs", "mûnis" ve "örtün" gibi kelime ve kelime grupları manzumede öne çıkan tekrar ifadeleridir. "Sis"te "Lâyık bu tesettür sana, ey sahn-ı mezalim! / Ey sahn-ı mezâlim... Evet, ey sahne-i garrâ, / Ey sahne-i zî-şâ'â-i hâ'ile-pîrâ" (Tevfik Fikret, 2004, s. 475) mısralarında "sahn-ı mezalim" ve "sahne" ifadeleri tekrarlanırken "Sis'e Nazire"de "Arz eyleyerek pîşime bir sahn-ı mezâlim. / Ey sahn-ı mezalim, evet ey sahne-i تنها, / Ey sahne-i zî-dağdağ-i gâ'ile-peymâ!" (Uluboy, 1339, s. 2) dizelerinde aynen tekrarlanır. Benzer şekilde tekrarlar "mûnis" ve "mûhiş" kelimeleri de dikkat çekici özelliktedir. "Sis"te art arda gelen "Çeşmân-ı kebûdunla ne mûnis görürsün! / Mûnis, fakat en kirli kadınlar gibi mûnis;" (Tevfik Fikret, 2004, s. 476) dizelerinde tekrarlanan "mûnis" kelimesi Abdülbaki Fevzi'nin manzumesinde "mûhiş"e dönüşerek "Çeşmân-ı âlîlinle ne mûhiş görürsün, / Mûhiş, evet âbâr-ı cehennem gibi mûhiş," (Uluboy, 1339, s. 2) şeklinde ortaya çıkar. Anlam açısından ayrı; ancak fonetik olarak birbirine yakın olan "mûnis" ve "mûhiş" kelimeleri her iki manzumede aynı simetride kullanılır. Böylece Abdülbaki Fevzi, Tevfik Fikret'in oluşturduğu ahengi kendi şiirinde de yakalar.

Kelime ve kelime grupları dışında ahengi sağlayan hitap sözcüklerinden "ey" ibaresi her iki manzumede sıkça tekrarlanır. Tevfik Fikret "Sis"te on dokuzu mısra içinde kırk biri dize başlarında olmak üzere toplam altmış kez "ey" hitap sözcüğünü kullanır. Öyle ki "Şiir, 'Ey'lerle peş peşe sıralanan uzun bir iddiameyi anımsatır." (Yuva, 2017, s. 245). Benzer üslup çerçevesinde Abdülbaki Fevzi de manzumesinde aynı anlama gelen "eyâ" sözcüğüyle birlikte toplam kırk bir kez "ey" sözcüğünü tekrarlar. Bu sözcüklerin ikisi "Sis"te geçen "Ey va'd-i muhâl, ey ebedî kizb-i muhakkak" (Tevfik Fikret, 2004; s. 477-Uluboy, 1339, s. 2) mısrasına paralel olarak doğrudan yer alırken, yirmi beş tanesi dize başlarında kullanılır. Bu tarz kullanımların yanı sıra Abdülbaki Fevzi, on altı kez mısra içinde "ey/eyâ" sözcüğünü tekrarlayarak Fikret'in oluşturduğu ahenk düzenini yakalamaya çalışır. Abdülbaki Fevzi, "Sis"teki ahengi tam yakalayabilmek için hitap sözcüklerinin büyük çoğunluğunu kendi manzumesinde simetrik bir şekilde vermeye gayret eder.

Tevfik Fikret "Sis"te gördüğü İstanbul'u tablo hâlinde okuyucuya aktarma çabasındadır. Her ne kadar pesimist ruh hâli şiirin temel dil ve üslup özelliğini oluştursa da manzumedeki güçlü tasvirler okuyucunun zihninde belirir. İstanbul'un tarihi yapıları ile doğal güzellikleri şairin son derece kötücül bakış açısıyla betimlenir. "Bu geniş, kasvetli, karanlık, köhne, kokuşmuş manzaranın üzerinde sis, tekrar edilen 'örtün...' beyti ile nefret ve lânet dolu bulutlar gibi dolaşır" (Kaplan, 2007, s. 111). Nitekim Fikret'in "örtün" kelime tekrarlarıyla somutlaştırdığı nefret dolu söylemi, tekrarlanan "Örtün, evet, ey hâile... Örtün, evet, ey şehir; / Örtün ve müebbed uyu, ey fâcîre-i dehr!..." (Tevfik Fikret, 2004, ss. 476-478) beyitlerinde gözlemlenir. Abdülbaki Fevzi ise Tevfik Fikret'in tekrarlanan beyitlerine karşı "Defol, yeter ey fakr u sefalet yeter artık, / Artık yeter, artık bu rezalet yeter artık!" (Uluboy, 1339, s. 2) mısralarını söyler. Tevfik Fikret içinde bulunduğu huzursuz ortamı İstanbul'la somutlaştırır. Sembolik açıdan İstanbul, Fikret'in "derin nefretini arz edebilmek için yalnız 'vesile' olarak telâkki edil[melidir.]" (Bölükbaşı, 2005, s. 78). Ona göre bütün kötülükler

somut bir şekilde İstanbul'la bütünleşir ve şehrin hemen her tarafında ortaya çıkar. "Sis"e karşı ironik bir dille manzume kaleme alan Abdülbaki Fevzi'de ise bu durum söz konusu değildir. Abdülbaki Fevzi'nin sıkıntısı Fikret'in bunaltısından farklıdır ve temelinde maddi yetersizlikler yer alır. "Daha çok ünlü gazel ve kasideleri konu alan tehzillerde, günün şartlarına uygun bir eleştiri de görül[mesi]" (Batislam, 2013, s. 235) "Sis'e Nazire"nin öne çıkan özelliğidir. Geçim sıkıntısı, parasızlık gibi günün şartlarıyla örtüşen maddi konular manzumenin ana konusudur. Abdülbaki Fevzi, ritim ve ahenk unsurlarını salt bir taklitle yapmaya çalışırken "Sis"te yer alan özgün metafor yapılarını benzer şekilde eserine yansıtır.

Benzer/Farklı Kelime ve Metafor Grupları

Mensubu olduğu dilin bütün özelliklerini en ince ayrıntısına kadar bünyesinde barındıran şiir, esas itibarıyla dilin metafor gücünden beslenir. Metaforlar her dilin kendine ait sözcük dünyasının çağrışım değerleriyle gelişir ve zenginleşir. Bu bağlamda şiir metaforlarla sanat değeri kazanırken metaforlar ise kaynağını kelimelerin sonsuz yeni anlam birlikteliğinden alır. Bu hâliyle şiirin varlığı seslerin oluşturduğu anlamlı kelime ve kelime gruplarına dayanır. Kelimelerle oluşturulan mısra/cümle yapısı şiirin estetik yönünü ortaya koyduğu kadar sanatçının da gücünü yansıtır. Sözcük ve sözcük gruplarının mana değerleri sanatçının kaleminden sonsuz anlam ve çağrışım değerlerine açılır. İncelemesi yapılan "Sis" ile "Sis'e Nazire" başlıklı manzumelerde kullanılan kelime ve kelime grupları farklı iki sanatçının şiir evrenini somutlaştırır. Tevfik Fikret'in yer yer özgün imgelerle oluşturduğu "Sis" manzumesindeki genel kelime grupları Abdülbaki Fevzi'de mizahi bir üsluba evrilerek taklit edilir. Abdülbaki Fevzi, şiirini "Sis"teki mısraları göz önünde bulundurarak kelimeleri ya olduğu gibi veya fonetik açıdan benzerleriyle değiştirerek dile getirir. Bu doğrultuda Tevfik Fikret'in "Sis" şiiriyle Abdülbaki Fevzi'nin "Sis'e Nazire" adlı manzumesindeki benzer kelime ve kelime grupları karşılaştırmalı bir şekilde tablolandırılabilir:

Sis	Sis'e Nazire	Sis	Sis'e Nazire
sarmış	sarar	bünyânına katmış	her nescine
yine	her gün	katmış gibi	katmış nice bin
âfâkını	etrafımı	zehr-âbe-i lâ'net	tar-ı zarûret
dûd-ı mu'annid	dâ'in-i bârid	hep levs-i riyâ,	hep fakr u elem
bir	bir	dalgalanır	dalgalanır
zulmet-i beyzâ	melhame	zerrelerinde	örgülerinde
pey-â-pey	dem-â-dem	bir zerre-i safvet	bir katre-i şâdî
müteẓâyid	müteẓâyid	bulamazsın	bulunmaz
bir	bir	içerinde	içerinde
tozlu	gamlı	hep levs-i riyâ	hep cevri ü cefâ
heybetli	dehşetli	levs-i hased	zulm ü eza
kesâfet	hacâlet	levs-i teneffü'	kahr u eziyet
nazarlar	gözler	ümmîd-i tereffü'	behre-i şefkat
dikkatle	bir türlü	milyonla	milyonla
nüfûz eyleyemez	teveccüh edemez	barındırdığın	barındırdığın
gavrine	kimseye	ecsâd	ahzân
korkar	ürker	arasından	arasından
sûtre-i muzlim	giryi-i muzlim	kaç	bir
sahn-ı mezâlim	sahn-ı mezâlim	nâsiye vardır	kâime olsun
evet	evet	çıkacak	çıkamaz
ey sahne-i garrâ	ey sahne-i تنها	pâk ü dırâhşân	şâtır u handan
Ey sahne-i zî- şâ'sâ-i hâ'ile-pîrâ	Ey sahne-i zî- dağdağa-i gâ'ile- peymâ	örtün	defol
şâ'saanın	hâ'ilenin	evet	yeter
kevkebenin	hâcisenin	ey hâ'ile	ey fakr u sefâlet
mehdi, mezârı	mehdi-i kararı	Ey debdebeler, tantanalar	Ey ben gibi bî-vâye

perverde eden	perverde eden	şânlar, alaylar	tehi kîse olanlar
sîne-i meshûf-ı sefâhet	sîne-i menhûs-ı sefalet	sâmit ü sâkin	sâkin ü sâkit
Ey Marmara'nın	Ey ceblerimin	yatan ecdâd	yatan ecdâd
mâ'î der-âğûşu içinde	ka'r-ı hazîninde	yâd	ahfâd
Ölmüş gibi dalgın uyuyan	Ölmüş gibi yatmakta olan	Ey ma'reke-i tîn ü gubâr	dâ'inler
tûde-i zinde	ecvef-i müdgam	sokaklar	sokaklar
Ey köhne Bizans	Ey vâlid-i gam	Ey her açılan rahnesi	Rüyada bugün her biri
ey koca fertût-ı müsahhir	ey koca meflûc-ı muhakkar	bir vak'a	bir lokma
Ey bin kocadan arta kalan	Ey tek metelikten cûda	sayıklar	sayıklar
bîve-i bâkir	müflis-i ekber	vîrâneler,	Ey belde
hüsünde	rûyinde	ey mekmen-i pür-hâb-ı eşirrâ	eyâ masdar-ı envâ-ı belâya
henüz	bütün	Ey kapkara damlar	Ey lâne-i nekbet
tâzeliğin	ekşiliğin	mâtem-i ber-pâ	kasvete me'vâ
sihri	dürdi	temsîl eden	tevlîd eden
hüveydâ	hüveydâ	âsûde ve fersûd mesâkin	medyûn u mürehhin
hâlâ	baktıkça	Ey her biri	Ey her yeri
titrer üstüne	nasıl titremez	bir leyleğe	bir çıplağa
enzâr-ı temâşa	enzâr-ı temâşa	bir çaylağa	bir yoksula
hâricden, uzaktan	âlûde-i eşk-âb	mavtın	mavtın
açılan gözlere süzgün	açılan gözlere her gün	Ey mahkemelerden	Ey bab-ı marufta
çeşmân-ı kebûdunla	çeşmân-ı âlîlinle	sürülen hak	sürünmekte olan hak
ne mûnis	ne mûhiş	Ey seyf ü kalem	Ey ilm ü kemal

görünürsün	görünürsün	ey iki mahkûm-ı siyâsî	ey iki merdûd-ı muhakkar
mûnis	mûhiş	Ey behre-i fazl ü edeb	Ey mâye-i fazl u hüner
fakat	evet	ey çehre-i mensî	ey gevher-i kemter
en kirli kadınlar gibi	âbâr-ı cehennem gibi	ey hande-i zehrîn	ey girye-i zehrin
üstünde coşan giryelerin	tesir edemez kalbine	Ey nâtika-ı acz ü elem	Ey nâtika-i kahr u cefâ
hepsine	hiç	nazra-i nefrîn	nazra-i gam-gîn
bî-his	giryeye ü nâliş	hem-ser-i muğber	hem-ser-i muğber
te'sis olunurken	imâl olunurken	Ey kimsesiz	Ey aç uyuyan
daha	daha	âvâre çocuklar	körpe çocuklar
bir dest-i hıyânet	bir dest-i hıyânet	hele sizler	hele sizler

Estetik şiir metaforlar üzerinden değer kazanır. Nazmı düz anlatımdan ayıran en önemli unsurların başında metaforların kullanımı gelir. Böylece metaforlar "dili beylik laflardan ve yavanlıktan kurtaracak" (Aristoteles, 2017, s. 66) olan komplike yapılar şeklinde ortaya çıkarlar. Genel anlamıyla bir şeyin başka bir şeye aktarımı olan metaforlar, "kolektif bilinçdışının yansıtıcısı ve özgün anlatım biçimidir" (Özcan, 2022, s. 51). Şiirin estetik açıdan değeri sanatçının metaforik söylemi özgünleştirdiği oranda artar. Dil içerisinde sürekli kullanılarak sıradanlaşan metaforların karşısında sanatçının yeni söylem biçimiyle oluşturduğu özgün metaforik yapılar, eseri estetik açıdan değerli kılan unsurların başında gelir. Tevfik Fikret'in de poetikasına genel olarak bakıldığında özgün metaforların özellikle Servet-i Fünun topluluğuna dahil olmasıyla genişlik/yetkinlik kazandığı söylenebilir. Nitekim "Sis" manzumesi Tevfik Fikret'in olgunluk dönemi eserlerindendir. Şiirin Tevfik Fikret'in poetikadaki değerini "tanımlamak için, 'Sis'ten önceki ve 'Sis'ten sonraki dönem olarak kavramlaştırmak bile mümkündür" (Akay, 2015, s. 71). Manzumeyi Tevfik Fikret'in şiir evreninde bu denli öne çıkaran unsurların başında Türk şiirinde o tarihe kadar rastlanılmayan kin ve nefret söyleminin yer alması yatar. Ancak Tevfik Fikret eserini oluştururken sadece İstanbul özelindeki bunaltısını anlatmaz. O, aynı zamanda tematik olarak yeni olan şiirinde özgün metaforları da dahil ederek eserinin estetik açıdan değer kazanmasını sağlamış bir isimdir.

"Sis"in henüz ilk mısrasında kullanılan "dûd-ı mu'annid" terkihi, Tevfik Fikret'in metaforik söylemdeki özgünlüğünü yansıtır. "İnatçı sis" ifadeleriyle günümüz Türkçesine aktarılabilir olan bu terkip, Fikret'in dış dünyada gözlemlediği; ancak kendi ruhsal dünyasından damıtılarak ortaya koyduğu söylemdir. Şaire göre sisin inatçı olması ve daha önce "yine" sözcüğüyle belirtmesi, okuyucuya verilen dolaylı bir mesajdır. Manzume bu hâliyle karşılaşılan atmosferi salt bir betimlemeyle aktarmaz. Manzaranın şairde oluşturduğu karamsar yapı imge dünyasıyla desteklenerek devam edecektir. Böylece Tevfik Fikret, şiirin hemen başında "dûd-ı mu'annid" terkihiyle metaforun daha özel ve gelişmiş bir kullanımı olan imgesel anlatımı yakalar. Genel olarak

"Sözcüklerin herkesleşerek kaybolan anlamını, yaratıcı bir özde yeniden" (Korkmaz, 2002, s. 274) biçimlendirmek olan imge, burada Tevfik Fikret tarafından başarıyla kullanılır. Öyle ki dönem içerisinde herkesin bildiği siyasi yapı (II. Abdülhamit Dönemi), yine hiç kimsenin kullanmadığı bir terkiplerle dile getirilir. Hükümdarın uzun yıllar devam eden iktidarı ve mevcut siyasi ortamın yapısı "dûd-ı mu'annid" terkipleri ve "yine" sözcükleriyle aktarılır. Tevfik Fikret'in "dûd-ı mu'annid" terkipleriyle oluşturduğu imgesel anlatım, Abdülbaki Fevzi'nin eserinde "dâ'in-i bârid" şeklinde ortaya çıkar. Soğuk alacaklı anlamına gelen "dâ'in-i bârid" terkipleriyle Abdülbaki Fevzi, Fikret gibi manzume hakkında ilk ipucunu verir. Şiir böylece okuyucuya şairin yaşadığı maddi sıkıntılar ve karşılaştığı zorlukları aktaracaktır. Tevfik Fikret'te sürekliliği ve uzun bir zamanı ifade eden "yine" sözcüğü, Abdülbaki Fevzi'de "her gün" ifadesiyle belirtilir. Şairin etrafı soğuk alacaklılar tarafından her gün sarılmıştır. Alacaklıların soğuk olarak nitelendirilmesi, özgün metaforik bir kullanımdır. Bu soğuk tavır şairi yalnızlığa sevk ettiği kadar içinde bulunduğu topluma karşı yabancılaşmasına neden olmaktadır. Abdülbaki Fevzi'nin çevresine karşı olan bu yabancılaşmış tavrı, Fikret'in "Sis"i yazdığı dönemdeki uzlet hâlini hatırlatır.

"Sis'e Nazire"nin yazılış tarihi 1923 yılının ağustos ayıdır. Bu tarih uzun yıllar devam eden askerî ve siyasi olayların son merhalesidir. Uzun süre devam Balkan Savaşları, Birinci Dünya Savaşı ve Millî Mücadele yıllarının olumsuz etkileri Türk toplumunu derinden sarsar. Manzumenin yazıldığı dönemde Cumhuriyet henüz ilan edilmemiş ve siyasi boşluk devam etmektedir. Bu durum savaş yıllarının getirdiği ağır koşullarla birlikte Türk toplumunu maddi yetersizliğe sürüklemektedir. Tevfik Fikret'in içinde bulunduğu II. Abdülhamit yıllarının karşısında Abdülbaki Fevzi'nin yaşadığı olumsuz koşullar birbiriyle örtüşür niteliktedir. Bu bağlamda Tevfik Fikret uzun yıllar devam eden II. Abdülhamit Dönemi'ni "yine" ile belirtirken Abdülbaki Fevzi yaşanan uzun savaş seneleriyle olumsuz etkilerini "her gün" ile nitelendirir. Öyle ki Abdülbaki Fevzi bu savaş yıllarını ikinci mısırda kanlı savaş anlamına gelen "melhame" sözcüğü ile dile getirerek çağrışım değerini destekler.

Tevfik Fikret'in yer aldığı sosyal ortamdan sadece şair değil, diğer insanlar da etkilenir. Abdülbaki Fevzi'de öncelikle şairin kendisini etkileyen olumsuz bir durum vardır. "Sis"te "nazarlar" denilerek kastedilen İstanbul'da yaşayan insanlardır. Abdülbaki Fevzi'de karşılığı olan "gözler" şairin kendisidir. Abdülbaki Fevzi bu hâliyle insanlardan "ürker", "Sis"teki insanlar ise "korkar". Bu "korku" ortamının sahibi Fikret'e göre "sahn-ı mezâlim" dediği İstanbul'dur. Aynı ibareyi Abdülbaki Fevzi de kullanır; ancak ondaki zulümler alanı İstanbul değildir. "Sis'e Nazire"nin "sahn-ı mezâlim"i şairin içinde yaşadığı sosyo-ekonomik ortamdır. Bununla birlikte bahsedilen olumsuz ortamda şairin gözlerinde "bin girye-i muzlim" bulunur. Fikret'in "süt-re-i muzlim" diyerek sisi kastedilen kullanımı Abdülbaki Fevzi'de uğursuz göz yaşı anlamına gelen "girye-i muzlim" terkipleriyle karşılanarak özgün metaforik yapı sağlanır. Aynı zamanda Tevfik Fikret, "Ey sahne-i zî-şâ-â-i hâ'ile-pîrâ!" (Tevfik Fikret, 2004, s. 475) dediği İstanbul'u faciayla süslenmiş gösterişli bir sahneye benzetir. Fikret'teki bu özgün benzetme yapısı, aynı terkip düzeniyle Abdülbaki Fevzi'de "Ey sahne-i zî-dağdağa-i gâ'ile-peymâ!" (Uluboy, 1339, s. 2) ifadeleriyle ortaya çıkar. Abdülbaki Fevzi'deki ortam keder ölçen gürlütlü bir sahnedir. "Sis"te şatafatın (şa'aa'nın) ve gösterişin (kevkebenin) beşiği (mehdi) bulunurken "Sis'e Nazire"de trajedinin (hâ'ilenin) ve endişenin (hâcisenin) beşiği yer alır. Nitekim "Sis"te İstanbul zevk ve eğlenceye susamışları bağrında beslerken "Sis'e Nazire"de şairin içinde bulunduğu keder ve eziyetlerle dolu ortam sefaletin uğursuz göğsünden beslenir.

Abdülbaki Fevzi'nin muhatabı fakirlik ve sefalettir. Maddi sıkıntısını Tevfik Fikret'in İstanbul için oluşturduğu metaforik söylemler üzerinden aktarmaya çalışan Abdülbaki Fevzi içinde bulunduğu sefalet hâlini yer yer özgün benzetmelerle ifade eder. Bunlar arasında Fikret'in "mâ'î der-âgûş", "köhne Bizans", "fertût-ı müsahhir", "bîve-i bâkir" terkiplerinin karşısına "ka'r-ı hazîn", "vâlid-i gam", "mevlûc-ı muhakkar", müflis-i ekber" benzetmeleri yerleştirilir. Tevfik Fikret, İstanbul'u doğal ve tarihî güzellikleriyle birlikte olumsuzlarken Abdülbaki Fevzi maddi sıkıntılarını

herhangi bir olumlu özellik kullanmadan doğrudan dile getirir. İstanbul'un tarihî özelliklerinden biri Fikret'e göre Bizans'tan gelen köhnemiş mazidir. "Sis, bu yapısıyla Türk Şiirinde bir Őehri hem geçmişiyile, hem tarihî değerleriyle, hem kutsal mekânlarıyla hem de yaşayan unsurlarıyla aşığıl原因an ilk örnektir" (Parlatır, 2012, s. 72). Bu tarz özellikleriyle İstanbul, yaşlanmış bir büyücü kadına ve daha da ötesi bin kocadan arta kalan el değmemiş bir dul kadına benzetilir. Abdülbaki Fevzi ise parasızlığın sıkıntısını tarihî açıdan gam babasına benzetir. Böylece yoksulluk babadan kalan mirası çağırıştırır ve manzumenin sonunda "aç uyuyan körpe çocuklar"la aynı değerler düzlemine getirilir.

Öte yandan Tevfik Fikret'in Őiirindeki kadına ait metaforlar Abdülbaki Fevzi'de bulunmaz. O, sefalet hâlini doğrudan büyük parasızlığa benzetir. Tevfik Fikret İstanbul'u "en kirli kadınlar"a benzetirken Abdülbaki Fevzi'de kadın imajı bulunmayıp parasızlığı cehennem kuyusuyla (âbâr-ı cehennem) dile getirir.

Tevfik Fikret "Sis"te İstanbul'un somut olarak görülen özelliklerine ek olarak Şehrin manevi çöküntüsünü de Şiire dahil eder. Adalet sistemindeki bozulma Fikret'in temas ettiğİ konulardan biridir. "Sis"te daha önce çatısı çökük "mahkemecikler" şeklinde betimlenen mahkemelerden adalet "mütemâdî" bir şekilde sürülmekte, kovulmaktadır. Abdülbaki Fevzi'de ise adalet liyakat üzerinden Şekillenir. "Sis"te yer alan "mahkemeler"in karşıısına "bab-ı maruf" terkibi yerleştirilir. Nüfuzlu/nl kişilerin kapısına gidenler burada "sürünmekte"dirler. Dönem artık Namık Kemal'in "izzet ü ikbâl ile" çekildiğİ ortamın çok uzağındadır. Gelir adaletinin olmadığı ortamda halk nüfuzlu kişilere intisap etmek durumunda kalmıştır. Yoksulluk içindeki insanlar söz konusu bu kişilerden medet ummaktadır. Bu tarz kullanımla Abdülbaki Fevzi, eserini "Sis"in tamamlayıcısı konumuna getirerek estetik değer kazandırır. Bütün bu olumsuzlukları Tevfik Fikret sisle örtmeye çalışırken Abdülbaki Fevzi "defol" diyerek tamamen yok olmasını istemektedir.

Sonuç

"Sis" hem yazıldığı yıllarda hem de sonraki dönemlerde gerek temasıyla gerek üslubuyla modern Türk Şiirinde çağır açan manzumelerden biridir. "Sis"in yarattığı büyük etki Cumhuriyet Dönemi'ne kadar varlığını sürdürür. Yahya Kemal'in açık bir dille karşı çıktığı manzumedeki düşünce ve ifadeler, birçok isim tarafından ise kabul görür. Etkile(n)me bağlamında "Sis"in karşıısında veya yanında yer alan iki ana "sis grubu" ortaya çıkar. Abdülbaki Fevzi'nin "Sis'e Nazire" başlıklı Şiiri ise "Sis"in oluşturduğu genel gruptan farklı bir alanda konumlanır. Şair "Sis'e Nazire"yi klasik Şiir içinde yer alan ve mizahi bir üslubun hâkim olduğu hezl/tehzil türüyle kaleme alır. Edebiyat tarihinde adı pek fazla ön plana çıkmamış olan Abdülbaki Fevzi, Tevfik Fikret'in yanı sıra Ahmet Haşim ve Yahya Kemal gibi sanatçıların Şiirlerine de manzumeler yazarak ismini duyurmak, sanatçı kişiliğini göstermek ister. Abdülbaki Fevzi, özellikle Ahmet Haşim'in Şiirlerine karşı meydana getirdiğİ manzumelerinde hicvin sınırlarını zorlarken "Sis'e Nazire"de ironinin dışına çıkmamaya gayret eder. "Sis'e Nazire"de Abdülbaki Fevzi, mizah yaparken mizahi bir malzemenin konusu hâline gelme tehlikesine düşmez.

"Sis'e Nazire" dış yapı unsurları itibarıyla "Sis"in özelliklerini sergiler. Nazım biçimi, uyak Şekli ve ölçü gibi yapıya ait unsurlar "Sis"le aynı Şekilde kullanılır. Yine "Sis"te öne çıkan üslup özelliklerinden anjambman tekniğİ ile ahenğİ sağılayan öğeler "Sis'e Nazire"de devam ettirilmeye çalışılır. Özellikle "Sis"te yer alan "ey" hitap sözcükleri büyük ölçüde "Sis'e Nazire"de aynı simetrik düzen içerisinde verilir. Dış yapı unsurları ile ahenk ve ritmi sağılayan öğeler salt bir taklitte aktarılır. Abdülbaki Fevzi'nin amacı "Sis" gibi büyük bir Şiir aracılığıyla kendi sesini duyurmaktır. Her ne kadar ahenkte salt bir taklit yapsa da içerik olarak eserini "Sis"ten ayırır. Bu doğrultuda benzer

kelime ve kelime grupları içerisinde Tevfik Fikret'in yakaladığı özgün metafor yapıları Abdülbaki Fevzi tarafından da yer yer başarılı bir şekilde kullanılır.

Tevfik Fikret "Sis"i bireysel bunaltı temelinde oluşturur. Bununla birlikte onun İstanbul özelinde simgeleştirdiği hezeyanları dönemin sosyal, siyasi ve ekonomik yapısına kadar genişler. "Sis'e Nazire"de ironik üslup manzumenin tamamına hâkimdir. Abdülbaki Fevzi yaşadığı maddi sıkıntıları aktarma amacındadır. Farklı yıllarda yazılmalarına rağmen her iki şiirde görülen toplumsal yapının şairleri olumsuz anlamda etkilediği açıktır. Ancak Tevfik Fikret'in İstanbul üzerinden lanetlediği sosyal, siyasi ve ekonomik olaylar Abdülbaki Fevzi'de toplumu ilgilendiren genel bir sorun hâline gelmeyip birey merkezlidir. Bu bağlamda Abdülbaki Fevzi'nin muhatabı toplum değil, doğrudan kendisini etkileyen maddi sıkıntılar ve ben üzerindeki yansımalarıdır.

Kaynaklar

- Akay, H. (2015). *Tevfik Fikret*. Őule Yayınları.
- Aristoteles (2017). *Poetika-Şiir sanatı zerine*. (Ari Çokona Ömer Aygün, Çev.). Türkiye İÇ Bankası Yayınları.
- Batıslam, H. D. (2013). Divan edebiyatında latife ve hezl. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 229-242.
- Berk, İ. (2023). *EŐik 1947-1975 toplu Őiirler I*. Yapı Kredi Yayınları.
- Beyatlı, Y. K. (2009). *Yahya Kemal bütün Şiirleri*. İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.
- Bölükbaşı, R. T. (2005). *Tevfik Fikret*. Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, C. (1983). *rneklerle Türk Şiir bilgisi*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- İnal, İ. M. K. (1999). *Son asır Türk Őairleri*. C.1. Atatürk Kültür Merkezi BaŐkanlıđı Yayınları
- Kaplan, M. (2007). *Şiir tahlilleri I Tanzimat'tan Cumhuriyet'e*. Dergâh Yayınları.
- Korkmaz, R. (2002). *İkaros'un yeni yüzü Cahit Sıtkı Tarancı*. Akçağ Yayınları.
- Memet Fuat (2008). *Tevfik Fikret*. Yapı Kredi Yayınları.
- Okay, O. (2014). *Edebiyat ve edebî eser zerine*. Dergâh Yayınları.
- zcan, T. (2017). *Aykırı ve Şair İlhan Berk insan-eser*. Kesit Yayınları.
- zcan, T. (2022). Şair/Şiir neden metafora ihtiyaç duyar?. *Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, (586), 47-55.
- Pala, İ. (1998). Hezl. *İslam Ansiklopedisi*. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C.17, 305-306.
- Pala, İ. (2009). *Ansiklopedik divan Şiiri sözlüğü*. Kapı Yayınları.
- Parlatır, İ. (2012). *Tevfik Fikret*. Akçağ Yayınları.
- Polat, N. H. (2004). "Musavver Erganun" dergisi. *TÜBAR-XV*, 39-63.
- Tanpınar, A. H. (1944). *Tevfik Fikret hayatı, Őahsiyeti, Şiirleri ve eserlerinden parçalar*. Shule Kitabevi.
- Tat, M. (2015). "Sis" ve "Canım İstanbul" Şiirleri çerçevesinde Tevfik Fikret ve Necip Fazıl'ın İstanbul tasavvurları. zcan Bayrak (ed). *lmnn 100. yılında Tevfik Fikret*. (s. 293-306) içinde Kesit Yayınları.
- Tekin, A. (1999). *Edebiyatımızda isimler ve terimler*. Ötüken Yayınları.
- Tevfik Fikret (2004). *Tevfik Fikret bütün Şiirleri*. İsmail Parlatır-Nurullah Çetin (haz). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uluboy, A. F. (1338). Bu dahi olsa da hoŐ olmasa da. *Aydede*, (3), 2.
- Uluboy, A. F. (1339). Sis'e nazire. *Zümrüd  Anka*, (63), 2.
- Uluboy, A. F. (1339). Sis naziresinin mabadı. *Zümrüd  Anka*, (64), 2.
- Ulutaş, N. (2009). İlhan Berk'in Şiirlerinde İstanbul teması. *Sosyal Bilimler AraŐtırmaları Dergisi*, (2), 129-149.